

Національний банк України
Оператор Національної платіжної системи
“Український платіжний простір”

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Ради Платіжної організації
Національної платіжної системи
“Український платіжний простір”
протокол від 24.10.2016 № 321 / 2016

у редакції рішення Ради Оператора
Національної платіжної системи
“Український платіжний простір”
(протокол від 26.12.2024 № 57/28/2024)

**Порядок формування та використання
страхового фонду Національної платіжної системи
“Український платіжний простір”**

ПРОСТІР

український платіжний простір

м. Київ

I. Загальні положення	3
II. Порядок формування та використання Страхового фонду	4
III. Моніторинг показника ризику розрахунків учасника.....	7
IV. Моніторинг розміру Страхового фонду, внесків учасників та розрахунків учасників за місяць	12
V. Повернення внесків учасників.....	14
VI. Права, відповідальність та контроль	16

I. Загальні положення

1. Порядок формування та використання страхового фонду Національної платіжної системи “Український платіжний простір” (далі – Порядок) розроблений відповідно до Правил Національної платіжної системи “Український платіжний простір”, затверджених рішенням Ради Платіжної організації Національної платіжної системи “Український платіжний простір” від 07.06.2013 № 213 / 2013 зі змінами (далі – Правила).

2. Цей Порядок визначає порядок формування і використання страхового фонду Національної платіжної системи “Український платіжний простір” (далі – НПС “ПРОСТІР”), встановлення розміру, періодичність та умови внесення страхового внеску учасника НПС “ПРОСТІР” (далі – учасник) до страхового фонду НПС “ПРОСТІР” і його повернення учаснику, здійснення моніторингу показників ризику розрахунків учасників (розрахунковий ризик) у НПС “ПРОСТІР”.

3. Функції розрахункового банку НПС “ПРОСТІР” (далі – Розрахунковий банк) виконує Операційний департамент Національного банку України.

4. Терміни в цьому Порядку вживаються в такому значенні:

1) додаткова сума внеску учасника ($S_{\text{funds add}}$) – складова страхового внеску учасника до страхового фонду НПС “ПРОСТІР”, яка розраховується та вноситься учасником у випадках та порядку, визначених цим Порядком;

2) підрозділ Маршрутизатора – підрозділ Оператора НПС “ПРОСТІР” (далі – Оператор), який виконує підтримку роботи Центрального маршрутизатора та розрахунково-клірингового центру НПС “ПРОСТІР” (далі – Маршрутизатор);

3) підрозділ Моніторингу – підрозділ Оператора, який здійснює моніторинг розміру страхового фонду НПС “ПРОСТІР”, страхових внесків учасників до страхового фонду НПС “ПРОСТІР”, показника ризику розрахунків учасника в НПС “ПРОСТІР”;

4) початкова сума внеску учасника – початкова (мінімальна) сума страхового внеску учасника до страхового фонду НПС “ПРОСТІР”, необхідна для початку його роботи в НПС “ПРОСТІР” як самостійного учасника клірингу,

розмір якої встановлюється Радою Оператора НПС “ПРОСТІР” (далі – Рада) та розміщується на сайті НПС “ПРОСТІР”;

5) ризик розрахунків учасника (розрахунковий ризик) у НПС “ПРОСТІР” (далі – ризик розрахунків учасника) – ризик невиконання учасником своїх фінансових зобов’язань під час проведення розрахунків з іншими учасниками, обслуговуючим банком учасника та Оператором за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів НПС “ПРОСТІР” (далі – ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”);

6) страховий внесок учасника до страхового фонду НПС “ПРОСТІР” (далі – внесок учасника) (S_{funds}) – внесок (фактичний залишок коштів на дату), перерахований учасником на відповідний рахунок, відкритий у Розрахунковому банку, з метою формування страхового фонду НПС “ПРОСТІР”, який складається з початкової та додаткової(их) сум внесків учасника;

7) страховий фонд НПС “ПРОСТІР” (далі – Страховий фонд) – фонд покриття ризику розрахунків учасника.

5. Інші терміни та визначення, які використовуються в цьому Порядку, вживаються в значеннях, наведених у Законі України “Про платіжні послуги”, нормативно-правових актах Національного банку України, Правилах та інших документах, затверджених рішеннями Ради.

6. Повідомлення, передбачені у цьому Порядку, надсилаються засобами системи електронного документообігу АСКОД (далі – СЕД АСКОД) або корпоративною електронною поштою Національного банку України або, за умови їх недоступності, – з використанням інших сервісів обміну повідомленнями в мережі Інтернет, незаборонених до використання розпорядчими актами Національного банку України.

II. Порядок формування та використання Страхового фонду

7. Страховий фонд формується за рахунок внесків учасників і суми коштів, яку вони сплачують за користування коштами Страхового фонду понад суму внеску учасника.

8. За користування коштами Страхового фонду понад суму внеску учасника, учасник сплачує Розрахунковому банку кошти у порядку та розмірі, що визначені договором про проведення розрахунків (далі – Договір).

9. Розмір Страхового фонду розраховується за формулою:

$$S_{ins} = \sum S_{funds} + \sum S_{debts}, (1)$$

де S_{ins} – розмір Страхового фонду, грн;

$\sum S_{funds}$ – внески учасників;

$\sum S_{debts}$ – сума коштів, сплачених учасниками за користування коштами Страхового фонду понад суму внеску учасника.

10. Облік та контроль за своєчасним перерахуванням учасниками внесків до Страхового фонду здійснює Розрахунковий банк.

11. Покриття ризику розрахунків учасників здійснюється Розрахунковим банком за рахунок коштів Страхового фонду.

12. Розрахунковий банк використовує кошти Страхового фонду для завершення розрахунків учасника за результатами клірингу та / або білінгу:

у разі неможливості використання коштів із кореспондентського рахунку учасника / обслуговуючого банку;

для здійснення відшкодування обслуговуючому банку коштів, сплачених ним за учасника у разі непогашення таким учасником обслуговуючому банку цих коштів у визначений Договором строк.

13. Розрахунковий банк має право використати кошти Страхового фонду (за умови їх достатності) без додаткового погодження з Радою / головою Ради, відповідно до умов Договору:

в межах суми внеску учасника та внеску обслуговуючого банку учасника (якщо учасник є небанківською установою і його внеску не достатньо для проведення розрахунків) для завершення розрахунків учасника за результатами клірингу та / або білінгу;

в межах суми внеску учасника для здійснення відшкодування обслуговуючому банку такого учасника.

14. Розрахунковий банк повідомляє підрозділ Моніторингу якщо:

суми внеску учасника та внеску обслуговуючого банку учасника (якщо учасник є небанківською установою і його внеску не достатньо для проведення розрахунків) не достатньо для завершення розрахунків учасника за результатами білінгу та / або клірингу;

суми внеску учасника не достатньо для здійснення відшкодування обслуговуючому банку такого учасника.

15. Підрозділ Моніторингу, у день отримання повідомлення від Розрахункового банку відповідно до пункту 14 розділу II цього Порядку, у разі достатності коштів Страхового фонду для забезпечення виконання зобов'язань учасника перед іншими учасниками та / або Оператором та / або обслуговуючим банком, погоджує в СЕД АСКОД або, в разі неможливості погодження в СЕД АСКОД, забезпечує погодження з використанням наявних засобів зв'язку (корпоративної електронної пошти Національного банку України або інших сервісів обміну повідомленнями в мережі Інтернет, незаборонених до використання розпорядчими актами Національного банку України) з головою Ради питання про проведення розрахунків із використанням коштів Страхового фонду понад внесок учасника та повідомляє Розрахунковий банк про прийняте рішення.

16. Розрахунковий банк:

1) забезпечує проведення розрахунків із використанням коштів Страхового фонду понад внесок учасника та внесок обслуговуючого банку (якщо учасник є небанківською установою і його внеску не достатньо для проведення розрахунків) у разі погодження головою Ради, та повідомляє про це учасника із зазначенням сум, які учаснику необхідно внести до Страхового фонду: суми використаного внеску учасника; суми використаного внеску обслуговуючого банку; суми коштів, використаних зі Страхового фонду понад внесок учасника та внесок обслуговуючого банку; суми коштів за користування коштами Страхового фонду понад суму сплаченого внеску відповідно до умов Договору;

2) не виконує розрахунки за поточний кліринговий період, якщо коштів Страхового фонду не достатньо для проведення розрахунків за результатами клірингу, або не отримано погодження голови Ради про можливість використання коштів Страхового фонду понад внесок учасника / обслуговуючого банку, та повідомляє про це учасника із зазначенням суми коштів, якої йому не вистачило для успішного завершення розрахунків та всіх учасників, розрахунки за поточний кліринговий період яких не відбулись. У цьому разі розрахунки за цей кліринговий період є такими, що не відбулися.

17. Якщо Розрахунковим банком для здійснення розрахунків учасника використано кошти Страхового фонду, то такий учасник зобов'язаний не пізніше наступного робочого дня після дня, в який отримано від Розрахункового банку повідомлення відповідно до підпункту 1 пункту 16 розділу II цього Порядку:

поповнити свій внесок до Страхового фонду до рівня, встановленого Оператором;
перерахувати до Страхового фонду суми коштів, зазначені у повідомленні.

18. Сплачена учасником до Страхового фонду сума коштів за користування коштами Страхового фонду понад суму внеску учасника зараховується до Страхового фонду і є коштами Оператора. Ці кошти Оператор використовує для покриття ризику розрахунків учасників.

19. Учасник, який не виконав своїх зобов'язань за розрахунками за результатами клірингу, після отримання від Розрахункового банку повідомлення відповідно до підпункту 2 пункту 16 розділу II цього Порядку про те, що розрахунки за поточний кліринговий період не відбулись, до початку розрахунків за наступний кліринговий період (згідно з регламентом Оператора), самостійно акумулює на своєму кореспондентському рахунку / розрахунковому рахунку в обслуговуючому банку суму коштів, необхідну для виконання зобов'язань за результатами проведеного клірингу згідно з нетто-файлом за обидва клірингові періоди.

20. Розрахунковий банк не нараховує проценти на залишок коштів, що обліковуються на рахунку, відкритому в Розрахунковому банку з метою формування Страхового фонду.

III. Моніторинг показника ризику розрахунків учасника

21. Підрозділ Моніторингу для упередження реалізації ризику розрахунків учасника, щоденно здійснює аналіз показника ризику розрахунків учасника з метою оперативного реагування на зміну показників роботи учасників у НПС "ПРОСТІР".

22. Аналіз показника ризику розрахунків учасника (V_{lim}) підрозділ Моніторингу здійснює кожного робочого дня о:

10:00, 14:00 та 17:00 годині якщо за результатом розрахунку цей показник є безризиковим ($< 20\%$);

10:00 та щогодини до 17:00 якщо за результатом розрахунку цей показник є ризиковим ($\geq 20\%$).

23. Показник ризику розрахунків учасника дає можливість своєчасно виявити ризик спроможності учасника виконати свої фінансові зобов'язання за операціями із застосуванням ЕПЗ НПС "ПРОСТІР" за рахунок внеску учасника та наявних коштів на кореспондентському рахунку (для банків).

24. Показник ризику розрахунків учасника (емітента) розраховується за формулою:

$$V_{\text{lim}} = \max (V_{\text{auth}_3}; V_{\text{clear}_7}) / (S_{\text{funds}} + S_{\text{cor}}) * 100\%, \quad (2)$$

де V_{lim} – показник ризику розрахунків учасника на поточну дату, %;

\max – максимальне з наведених у дужках значення;

V_{auth_3} – сума авторизаційних запитів, отриманих емітентом за 2 (два) попередні календарні дні та поточний день (інформації, наявної станом на момент здійснення розрахунку, з урахуванням періодичності її вивантаження Маршрутизатором);

V_{clear_7} – сума видаткових операцій емітента, що включені до клірингу за 6 (шість) попередніх календарних днів та поточний день;

S_{funds} – внесок учасника;

S_{cor} – залишок коштів учасника на кореспондентському рахунку.

25. Розрахунки учасника вважаються безризиковими при значенні показника $V_{\text{lim}} < 20\%$.

26. Розрахунки учасника вважаються ризиковими при значенні показника $V_{\text{lim}} \geq 20\%$.

27. При досягненні показником ризику розрахунків учасника $V_{\text{lim}} \geq 30\%$, підрозділ Моніторингу протягом робочого дня:

1) здійснює розрахунок додаткової суми внеску учасника відповідно до пункту 35 розділу III цього Порядку;

2) направляє підрозділу по роботі з учасниками повідомлення щодо необхідності в оперативному порядку провести комунікацію з таким учасником із метою з'ясування причини виходу показника ризику розрахунків учасника (V_{lim}) за безризикове значення та попередження про можливість тимчасового зупинення роботи учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників, у випадку настання умов, визначених у пункті 28 розділу III цього Порядку, а також зазначає розмір додаткової суми внеску учасника, яку учаснику рекомендується перерахувати до Страхового фонду;

3) надсилає структурним підрозділам Національного банку України, до повноважень яких належить питання здійснення нагляду за ринком банківських або небанківських фінансових послуг (залежно від учасника), засобами

корпоративної електронної пошти Національного банку України запит щодо наявності ознак та можливих причин погіршення фінансового стану учасника або підвищення ризиковості його діяльності.

28. Підрозділ Моніторингу, задля упередження реалізації ризику розрахунків учасника, має право звернутись до голови Ради з метою погодження тимчасового зупинення роботи учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників, якщо за результатами здійснення аналізу показника ризику його розрахунків на поточний час (V_{lim}) виконувалась принаймні одна з наступних умов:

- 1) на 16:05 годину робочого дня показник V_{lim} становив $\geq 60\%$;
- 2) показник $V_{lim} \geq 20\%$ та протягом робочого дня спостерігається стрімке або значне його зростання (приріст більше ніж на 20%), що може призвести до реалізації ризику розрахунків учасника до початку наступного робочого дня;
- 3) значення показника V_{lim} становить $\geq 75\%$.

29. У разі виконання умов, визначених пунктом 28 розділу III цього Порядку, підрозділ Моніторингу, в оперативному порядку протягом поточного робочого дня, з метою упередження реалізації ризику розрахунків учасника:

1) погоджує в системі СЕД АСКОД або, в разі неможливості погодження в СЕД АСКОД, забезпечує погодження з використанням наявних засобів зв'язку (корпоративною електронною поштою Національного банку України або з використанням інших сервісів обміну повідомленнями в мережі Інтернет, незаборонених до використання розпорядчими актами Національного банку) з головою Ради тимчасового зупинення роботи учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників;

2) надсилає підрозділу Маршрутизатора погодження голови Ради щодо тимчасового зупинення роботи учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників.

30. Підрозділ Маршрутизатора в день отримання відповідного погодження голови Ради або рішення Ради відповідно до пункту 33 розділу III цього Порядку у максимально короткий строк забезпечує тимчасове зупинення /

відновлення роботи учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом блокування / розблокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників.

31. Підрозділ Маршрутизатора, якщо учасник, робота якого тимчасово зупиняється / відновлюється в НПС “ПРОСТІР”, має непряме підключення до Маршрутизатора, надсилає незалежному процесинговому центру або іншому банку-учаснику, який надає послуги з процесингу цьому учаснику, повідомлення про необхідність здійснити блокування / відновлення операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників (для емітентів).

32. Незалежний процесинговий центр або інший банк-учасник, який надає послуги з процесингу банку, робота якого тимчасово зупиняється / відновлюється в НПС “ПРОСТІР”, здійснює блокування / розблокування операцій, зазначених у повідомленні, невідкладно, але не пізніше наступного календарного дня після дня, в який отримано повідомлення від Оператора, або у термін, зазначений в повідомленні.

33. Відновлення роботи учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом розблокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників, здійснюється на підставі рішення Ради, що приймається з урахуванням інформації від такого учасника та / або структурних підрозділів Національного банку України, до повноважень яких належить питання здійснення нагляду за ринком банківських або небанківських фінансових послуг (залежно від учасника), суми внеску учасника на дату прийняття рішення Ради та залишку коштів на кореспондентському рахунку учасника (до уваги приймаються і показники динаміки зміни залишку коштів на кореспондентському рахунку протягом місяця).

34. У разі необхідності зміни розміру суми внеску учасника для відновлення його роботи в НПС “ПРОСТІР” шляхом розблокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників, у рішенні Ради зазначається новий розмір внеску учасника.

35. Підрозділ Моніторингу, з метою упередження зупинення роботи учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників, здійснює розрахунок додаткової суми внеску учасника:

1) визначається потенційне зобов'язання учасника станом на момент здійснення розрахунку за формулою:

$$V_{obl} = V_{auth\ tod} * 2 + \max (V_{clear\ tod}; V_{auth\ mnth}; V_{clear\ mnth}) - S_{funds}, \quad (3)$$

де

V_{obl} – потенційне зобов'язання учасника станом на момент здійснення розрахунку, грн;

$V_{auth\ tod} * 2$ – сума авторизаційних запитів, отриманих емітентом за поточний робочий день, станом на момент здійснення розрахунку, помножена на 2;

\max – максимальне з наведених у дужках значення;

$V_{clear\ tod}$ – сума видаткових операцій емітента, що включені до поточного клірингу;

$V_{auth\ mnth}$ – середньоденна сума авторизаційних запитів, отриманих емітентом за 30 попередніх календарних днів;

$V_{clear\ mnth}$ – середньоденна сума видаткових операцій емітента, що включені до клірингу за 30 попередніх календарних днів;

S_{funds} – внесок учасника;

2) визначається коефіцієнт покриття потенційного зобов'язання учасника коштами, наявними на кореспондентському рахунку учасника:

$$K_{Vobl} = V_{obl} / S_{cor\ now}, \quad (4)$$

де

K_{Vobl} – коефіцієнт покриття потенційного зобов'язання учасника коштами, наявними на кореспондентському рахунку учасника, %;

V_{obl} – потенційне зобов'язання учасника станом на момент здійснення розрахунку;

$S_{cor\ now}$ – залишок коштів учасника на кореспондентському рахунку на момент здійснення розрахунку.

Для учасників небанківських установ (емітентів) показник K_{Vobl} не розраховується;

3) визначається додаткова сума внеску учасника ($S_{funds\ add}$), грн:

Якщо:

$$\begin{aligned} K_{Vobl} < 5\%, S_{funds\ add} &= 0 \\ 5\% \leq K_{Vobl} < 10\%, S_{funds\ add} &= V_{obl} * 0,3 \\ 10\% \leq K_{Vobl} < 30\%, S_{funds\ add} &= V_{obl} * 0,5 \\ 30\% \leq K_{Vobl} < 75\%, S_{funds\ add} &= 0,8 \\ K_{Vobl} \geq 75\%, S_{funds\ add} &= V_{obl} \end{aligned}$$

Для учасників небанківських установ (емітентів) показник $S_{\text{funds add}} = V_{\text{obl}}$.

36. Додаткова сума внеску учасника, яку він повинен внести до Страхового фонду, округлюється до найбільшого значення, кратного 10 000. Приклад: за результатами розрахунку $S_{\text{funds add}} = 17\,420$ грн, таким чином, з урахуванням зазначеного правила з округлення, учасник має внести 20 000 грн.

37. Учасник зобов'язаний, не пізніше наступного робочого дня після дня, в який отримано від Оператора повідомлення про зміну розміру суми внеску, або у дату, визначену рішенням голови Ради / Ради, перерахувати на відповідний рахунок Розрахункового банку визначену Оператором додаткову суму внеску учасника.

38. У разі не перерахування учасником додаткової суми внеску у термін, визначений відповідно до пункту 37 розділу III цього Порядку, та якщо показник V_{lim} не опустився нижче 30%, Оператор має право, на підставі рішення Ради, тимчасово зупинити роботу учасника в НПС “ПРОСТІР” шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, емітованими учасником, у мережі інших учасників.

39. Для учасників, які виконують лише функції еквайрингу ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”, показник V_{lim} не розраховується.

IV. Моніторинг розміру Страхового фонду, внесків учасників та розрахунків учасників за місяць

40. Розрахунковий банк у перший робочий день місяця надає підрозділу Моніторингу інформацію щодо розміру Страхового фонду в розрізі учасників станом на перший робочий день поточного місяця.

41. Підрозділ Моніторингу, на регулярній основі, кожного місяця протягом перших двох робочих днів здійснює моніторинг розміру Страхового фонду, внесків учасників та розрахунків учасників за попередній календарний місяць шляхом аналізу:

наданої інформації відповідно до пункту 40 розділу IV цього Порядку; показника ризику розрахунків учасників за попередній календарний місяць.

42. Розрахунки учасника вважаються **безризиковими** та внесок учасника не потребує перегляду (а саме розрахунок додаткової суми внеску учасника не здійснюється) якщо протягом попереднього календарного місяця щоденне значення показника $V_{\text{lim}} < 20\%$.

43. Розрахунки учасника вважаються **ризиковими** та внесок учасника потребує перегляду (а саме здійснюється розрахунок додаткової суми внеску учасника) якщо протягом попереднього календарного місяця середньоденний показник ризику розрахунків учасника за попередній календарний місяць ($V_{\text{lim mnth}} \geq 20\%$ або $V_{\text{lim}} \geq 30\%$ більше 2-х разів.

44. Виконання хоча б однієї з умов, визначених пунктом 43 розділу IV цього Порядку, є підставою для розрахунку додаткової суми внеску учасника за формулою, визначеною у пункті 46 розділу IV цього Порядку, з урахуванням виключення, описаного у пункті 45 розділу IV цього Порядку.

45. Підрозділ Моніторингу здійснює розрахунок додаткової суми внеску учасника за результатами роботи учасника протягом попереднього календарного місяця відповідно до формули:

$$S_{\text{funds add mnth}} = \max(V_{\text{auth mnth}}; V_{\text{clear mnth}}) * K - S_{\text{funds}}, \quad (5)$$

де $S_{\text{funds add mnth}}$ – додаткова сума внеску учасника за результатами роботи учасника протягом попереднього календарного місяця, грн;

\max – максимальне з наведених у дужках значення;

$V_{\text{auth mnth}}$ – середньоденна сума авторизаційних запитів, отриманих емітентом за 30 попередніх календарних днів;

$V_{\text{clear mnth}}$ – середньоденна сума видаткових операцій емітента, що включені до клірингу за 30 попередніх календарних днів;

K – коефіцієнт, що може становити від 10 до 50 % та визначається відповідно до рішення Ради з урахуванням показників діяльності учасника за останній календарний місяць;

S_{funds} – внесок учасника.

Якщо значення $S_{\text{funds add mnth}} > 0$, підрозділ Моніторингу вносить на розгляд Ради питання щодо встановлення нового розміру внеску учасника починаючи з поточного календарного місяця. Додаткова сума внеску учасника, яку він повинен внести до Страхового фонду, округлюється відповідно до пункту 36 розділу III цього Порядку.

46. Рада приймає рішення щодо необхідності встановлення нового розміру внеску учасника та розміру додаткової суми внеску учасника.

47. Підрозділ Моніторингу, не пізніше наступного робочого дня після прийняття Радою рішення, надсилає учаснику та Розрахунковому банку

повідомлення про встановлення нового розміру внеску учасника із зазначенням додаткової суми внеску учасника, яку йому необхідно перерахувати.

48. Учасник, який отримав повідомлення про встановлення нового розміру внеску учасника, зобов'язаний не пізніше наступного робочого дня від дати отримання такого повідомлення, у порядку, встановленому Договором, перерахувати додаткову суму внеску учасника.

49. У разі не перерахування учасником додаткової суми внеску у терміни, визначені відповідно до пункту 48 розділу IV цього Порядку, Рада має право прийняти рішення про тимчасове зупинення роботи учасника в НПС "ПРОСТІР" шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС "ПРОСТІР", емітованими учасником, у мережі інших учасників.

50. Для учасників, які виконують лише функції еквайрингу ЕПЗ НПС "ПРОСТІР" додаткова сума внеску учасника не розраховується.

51. Оператор щомісячно оцінює достатність розміру Страхового фонду шляхом порівняння розміру Страхового фонду із сумою максимальних за попередній місяць видаткових операцій емітентів, що включені до клірингу (обирається 1 найбільша за попередній місяць за кожним емітентом), за ризиковими учасниками, визначеними відповідно до пункту 43 розділу IV цього Порядку.

52. Якщо за результатом здійсненого порівняння відповідно до пункту 51 розділу IV цього Порядку розмір Страхового фонду:

більший за суму максимальних за попередній місяць видаткових операцій емітентів, що включені до клірингу (обирається 1 найбільша за попередній місяць за кожним емітентом), за ризиковими учасниками, то розмір Страхового фонду не переглядається;

менший - питання щодо доцільності збільшення його розміру виноситься на розгляд Ради.

V. Повернення внесків учасників

53. Розрахунковий банк повертає учаснику його внесок відповідно до умов Договору, у сумі, наявній після погашення зобов'язань учасника перед Оператором та іншими учасниками та / або обслуговуючим банком, на рахунок, з якого було в останнє здійснено перерахування внеску учасника, або за іншими реквізитами, зазначеними в офіційному листі учасника Розрахунковому банку, у разі припинення:

участі учасника в НПС “ПРОСТІР”;
виконання Національним банком України функцій Розрахункового банку.

54. Учасник має право звернутись до Розрахункового банку із запитом щодо зменшення розміру його внеску (повернення частини внеску учасника).

55. Розрахунковий банк звертається до підрозділу Моніторингу щодо можливості зменшення розміру внеску учасника.

56. Протягом трьох робочих днів із дня отримання звернення від Розрахункового банку, підрозділ Моніторингу аналізує показники діяльності учасника, його внески та показник ризику розрахунків учасника за останній календарний місяць, і визначає можливість зменшення розміру внеску учасника.

57. Зменшення розміру внеску учасника можливе якщо за результатом аналізу виконуються наступні умови:

протягом попереднього календарного місяця, що передує дню, в який здійснюється аналіз, середньоденний показник ризику розрахунків учасника за попередній календарний місяць ($V_{lim\ mnth}$) становив $< 5\%$, а показник V_{lim} становив $< 20\%$ (ця умова має виконуватись і для поточного календарного місяця у якому здійснюється аналіз);

внесок учасника на дату повернення частини внеску учасника більший за мінімальну (початкову) суму внеску такого учасника.

58. У разі невиконання умов, визначених пунктом 57 розділу V цього Порядку, підрозділ Моніторингу повідомляє Розрахунковий банк про неможливість зменшення розміру внеску учасника.

59. Сума внеску учасника, що може бути повернута учаснику, розраховується з урахуванням виконання наступних умов:

внесок учасника, що залишається після повернення, має забезпечувати виконання умови $V_{lim\ mnth} \leq 10\%$ (за розрахунками з використанням показників попереднього календарного місяця і поточного місяця, що передують аналізу);

в межах початкового (мінімального) внеску учасника сума не повертається.

60. Сума, яку Розрахунковий банк має повернути учаснику, за результатами розрахунку відповідно до пункту 59 розділу V цього Порядку, округлюється до найменшого значення, кратного 10 000. Приклад: за результатами розрахунку сума до повернення складає 17 420 грн, таким чином, з урахуванням зазначеного правила з округлення, Розрахунковий банк повертає учаснику 10 000 грн. Якщо розрахована сума знаходиться в межах від 0 до 10 000 грн, то Розрахунковий банк учаснику кошти не повертає.

61. Підрозділ Моніторингу надає пропозиції Раді стосовно суми, яку Розрахунковий банк може повернути учаснику з його внеску.

62. Рада приймає рішення щодо можливості повернення частини внеску учасника із зазначенням суми внеску, що може бути повернута учаснику.

63. Підрозділ моніторингу, за результатом отримання рішення Ради, надає Розрахунковому банку інформацію стосовно суми, яку Розрахунковий банк має повернути учаснику.

64. Розрахунковий банк протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення Радою повертає кошти учаснику у сумі, визначеній рішенням Ради відповідно до пункту 63 розділу V цього Порядку, або надає відповідь учаснику щодо неможливості їх повернення, у разі отримання інформації від підрозділу Моніторингу відповідно до пункту 58 розділу V цього Порядку.

VI. Права, відповідальність та контроль

65. У разі несплати чи непоповнення учасником Страхового фонду в повному обсязі у встановлені Порядком та Договором строки, невиконання або несвоєчасного виконання учасником зобов'язань у повному обсязі, Оператор має право:

прийняти рішення про тимчасове зупинення роботи учасника в НПС "ПРОСТІР" шляхом блокування операцій цього учасника за ЕПЗ НПС "ПРОСТІР", емітованими учасником, у мережі інших учасників, до моменту виконання учасником відповідних зобов'язань;

застосувати згідно з умовами Договору штрафні санкції;

ініціювати припинення участі учасника в НПС "ПРОСТІР" у разі неодноразового невиконання ним зобов'язань.

66. Контроль за виконанням учасниками зобов'язань, визначених Порядком та Договором, покладено на Розрахунковий банк.

67. Розрахунковий банк протягом поточного робочого дня (згідно з регламентом) повідомляє Оператора про невиконання відповідним(и) учасником(ами) зобов'язань, визначених Порядком та Договором.